

Basiscursus dubbel boekhouden voor woongroepen

Raamwerk vof

INLEIDING

Waarom wordt er een boekhouding bijgehouden?

Omdat je zo de inkomsten en uitgaven op een rij kunt zetten, zodat je weet of je geld overhoudt of tekort komt.

Bovendien kun je zo inschatten wat je de komende tijd aan inkomsten en uitgaven zult hebben. Dit heet begroten.

In deze beknopte cursus wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste principes:

Hoofdstuk 1	Basis
Hoofdstuk 2	Dubbel boekhouden
Hoofdstuk 3	Debiteuren en Crediteuren
Hoofdstuk 4	Overlopende aktiva en passiva
Hoofdstuk 5	Investerings en afschrijvingen
Hoofdstuk 6	De pandvereniging
Hoofdstuk 7	Computer boekhouden

HOOFDSTUK 1 DE BASIS

De meest simpele manier om een boekhouding bij te houden is een kasboek. Op de linkerbladzijde staan alle inkomsten en op de rechterbladzijde staan alle uitgaven. Als de maand (of week of kwartaal) om is, tel je alle inkomsten en uitgaven op en je weet wat het resultaat is.

Als je echter wilt weten hoeveel geld je aan bv kantoorartikelen hebt uitgegeven, zul je het hele kasboek moeten doorlopen en alle kantooruitgaven apart moeten optellen. Dit is erg omslachtig en kost heel veel tijd als je een verslag wilt maken.

Een stapje verder gaat het gebruik van een tabellarisch kas/giroboek. Dit is een groot boek met op elke bladzijde een aantal kolommen (bv 6, 8 of 12 kolommen). Ook hier schrijf je alle inkomsten op de linkerbladzijde en alle uitgaven op de rechterbladzijde. Je kunt nu echter voor de inkomsten of uitgaven die geregeld voorkomen een kolom reserveren. Aan de uitgavenkant heb je dan bv de kolommen: huur aan de wvbg, klein onderhoud, kantoorkosten, bankkosten en diversen.

Aan de inkomstenkant heb je bv de kolommen: huur van bewoners, huur van werkruimtes, ontvangen rente en diversen.

De eerste 2 kolommen aan elke kant worden gereserveerd voor Kas en Giro (of bank).

Als er via de kas papier gekocht wordt voor € 10,- dan wordt het volgende geboekt:

Aan de uitgavenkant onder de kolom kas: € 10,- en op dezelfde regel onder de kolom kantoorkosten ook € 10,-. Eén uitgave wordt dus dubbel geboekt. Een volgende uitgave boek je op een volgende regel.

Als er geld binnenkomt via de giro bv € 200,- omdat iemand de huur betaalt, boek je het volgende:

Aan de inkomstenkant onder de kolom giro: € 200,- en onder omzet ook € 200,-.

Bij elke regel geldt nu dat het totaal van de kolommen Kas en Giro, gelijk is aan het totaal van de overige kolommen.

VOORBEELD KAS/GIROBOEK

INKOMSTEN:

DATUM	OMSCHRIJVING	BETRIJF			
		1	2	3	4
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

UITGAVEN:

DATUM	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			
		1	2	3	4
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

Aan het einde van de maand tel je alle kolommen op en check je of de totalen van Kas en Giro gelijk zijn aan de overige kolommen.

Verder check je of het beginsaldo van de kas plus het totaal van de inkomstenkolom Kas minus het totaal van de uitgavenkolom Kas gelijk is aan het saldo van de kas.

Datzelfde doe je voor de giro.

Zo heb je een extra controle op eventuele schrijffouten.

Nu kun je snel een verslag maken, omdat je de totalen van de kolommen gelijk kunt overnemen in je verslag.

Dit is al dubbel boekhouden.

Dus de voordelen van dubbel boekhouden:

*Extra controle mogelijkheden, dus minder fouten.

*Snel een verslag(=winst- en verliesrekening) en balans kunnen maken.

HOOFDSTUK 2 DUBBEL BOEKHOUDEN

Eerst een aantal begrippen:

Verlies-en winstrekening	= het totaal van inkomsten en uitgaven en het resultaat over een bepaalde periode. Dit wordt ook wel resultatenrekening genoemd.
Balans	= een overzicht van alle bezittingen en schulden op een bepaald moment.
Debiteuren	= mensen of bedrijven waar je nog geld van tegoed hebt.
Crediteuren	= mensen of bedrijven waar je nog geld aan moet betalen.
Aktiva	= al je bezittingen en vorderingen.
Passiva	= al je schulden en je eigen vermogen.
Boekstuk	= kasbon, giroafschrift, faktuur.
Journaalpost	= hoe je een boekstuk boekt.

De winst en verliesrekening maak je over een bepaalde periode en geeft aan wat je inkomsten, uitgaven en resultaat zijn. Aan de linkerkant (=debetzijde) staan uitgaven, aan de rechterkant (=creditzijde) de inkomsten.

De balans maak je op een bepaald moment en geeft aan wat je bezittingen en schulden zijn. Aan de linkerkant (=debetzijde) staan je bezittingen (Aktiva):

- * Inventaris (dure spullen, die lang meegaan) Dit noem je vaste aktiva.
- * Liquide middelen (het geld dat je in kas hebt zitten en dat op de giro staat)
- * Geld dat je nog tegoed hebt (debiteuren).

Deze laatste twee noem je vlottende aktiva.

Aan de rechterkant (=creditzijde) staan je schulden en het eigen vermogen (Passiva):

- * Eigen vermogen (=bezittingen minus schulden)
- * Reserveringen
- * Schulden.

Dit zijn passiva.

De balans is van belang omdat je daaraan kunt zien of het nog goed gaat met je 'bedrijf'. Een winst- en verliesrekening geeft alleen een beeld over een bepaalde periode. Aan een balans kun je ook zien wat er de jaren daarvoor gebeurd is.

In feite is het dubbel boekhouden niks anders dan voortdurend journaalposten maken. Een journaalpost maken is te vergelijken met het invullen van een regel in het tabellarisch kas/giroboek. (Vroeger waren er ingewikkelde doorschrijfsystemen voor om journaalposten te maken, nu gebruikt men een boekhoudprogramma op de computer). Je schrijft het bedrag 2x op: een keer debet (links) en een keer credit (rechts). Heel vaak heeft het bedrag 1x effect op de winst-en verliesrekening en 1x op de balans. Als je een agenda koopt voor € 20,-, dan zijn dat kosten in de winst-en verliesrekening (debet) en er gaat geld uit de kas (op de balans (credit)).

ONTHOUDT: KOSTEN ZIJN ALTIJD DEBET

Je begint met het verzamelen van de boekstukken. Alle giroafschriften op volgorde, alle betaalde rekeningen bij het afschrift, alle nog niet betaalde rekeningen bij elkaar, alle kasbonnen op datum, een overzicht van de huren die je die maand moet ontvangen. Dan maak je naar aanleiding van de boekstukken, journaalposten. Bij het maken van een journaalpost zijn de totalen van de debetzijde en de creditzijde altijd aan elkaar gelijk (denk aan de regel in het tabellarisch kas/giroboek). Bv

Je koopt met geld uit de kas papier voor € 10,- dan is de journaalpost:

	Debet	Credit
Kantoorartikelen (v+w)	€ 10,-	
Kas (balans)		€ 10,-

Je verkoopt het papier en ontvangt het geld via de giro dan is de journaalpost:

	Debet	Credit
Giro (balans)	€ 20,-	
Omzet (v+w)		€ 20,-

Iemand huurt een ruimte en betaalt per kas dan is de journaalpost:

	Debet	Credit
Kas (balans)	€ 100,-	
Omzet (w+v)		€ 100,-

Als we na deze journaalposten een winst en verliesrekening en een balans samenstellen ziet dat er als volgt uit:

Winst en verliesrekening over de maand januari 2006

	Debet	Credit
Kantoorartikelen	€ 10,-	
Omzet		€ 120,-
Winst	<u>€ 110,-</u>	<u>€ 120,-</u>
	€ 120,-	€ 120,-

Balans per 1-2-06

	Debet	Credit
Kas	€ 90,-	
Giro	€ 20,-	
Eigen vermogen	<u>€ 110,-</u>	<u>€ 110,-</u>
	€ 110,-	€ 110,-

Kijk na of dit klopt en let erop dat in dit geval het eigen vermogen hetzelfde is als de winst (dat komt dadelijk terug).

OPDRACHT 1

Maak van de volgende gegevens journaalposten en maak daarna een winst en verliesrekening en een balans:

In de maand januari 2006 gebeurt het volgende:

- Je koopt pennen voor € 7,50 en betaalt contant
- Je koopt papier voor € 5,00 en betaalt contant
- Je betaalt de huur van € 250,- per giro aan de wvbg
- Je betaalt waterschap van € 100,- per giro
- Je koopt materialen voor klein onderhoud voor € 150,- en betaalt € 50,- contant en € 100,- per giro
- Je ontvangt aan huren € 1000,- per giro
- Je ontvangt aan huren € 70,- contant

Een maand later:

Stel de maand erop gebeurt het volgende:

*Er wordt papier gekocht en via de giro betaald: € 20,-

*Er wordt een ruimte verhuurd en de opbrengst komt binnen per giro € 500,-

*Er worden portokosten betaald per kas: € 40,-

De journaalposten zien er als volgt uit:

	Debet	Credit
Kantoorkosten (v+w)	€ 20,-	
Giro (balans)		€ 20,-
Giro (balans)	€ 500,-	
Verhuurinkomsten (v+w)		€ 500,-
Portokosten (v+w)	€ 40,-	
Kas (balans)		€ 40,-

De winst en verliesrekening en balans zien er nu als volgt uit:

Winst en verliesrekening van februari 2006

	Debet	Credit
Kantoorartikelen	€ 20,-	
Portokosten	€ 40,-	
Verhuurinkomsten		€ 500,-
Winst	€ 440,-	
	€ 500,-	€ 500,-

Balans per 1-3-2006

	Debet	Credit
Kas	€ 50,-	(€ 90,- minus € 40,-)
Giro	€ 500,-	(€ 20,- minus € 20,- plus € 500,-)
Eigen vermogen		€ 550,- (€ 110,- plus de winst van € 440,-)
	€ 550,-	€ 550,-

Zoals je kunt zien geldt voor het eigen vermogen:

Oud eigen vermogen plus resultaat is nieuw eigen vermogen. **Dit moet altijd kloppen!**

Als dit niet klopt betekent dat dat je ergens een fout hebt gemaakt.

Er is bv een journaalpost die niet aan de debetzijde en de creditzijde eenzelfde totaalbedrag heeft. Of je hebt bij het optellen van dezelfde posten een telfout gemaakt. En natuurlijk is overal het totaal van de debetzijde gelijk aan de creditzijde.

OPDRACHT 2

Maak van de volgende gegevens journaalposten voor de maanden februari en maart 2006 en maak twee verlies en winstrekeningen: eentje over de maand februari 2006 en eentje over de maand maart 2006 en maak een balans per 28 februari 2006 en per 31 maart 2006.

Stel je verkoopt zelfgemaakte meubels.

Februari 2006:

- Je koopt voor € 10,- spijkers contant
- Je koopt voor € 12,50 lijm contant
- Je koopt voor € 200,- hout per giro
- Je koopt voor € 7,50 een agenda contant
- Je betaalt € 1.250,- huur per giro
- Je betaalt € 100,- waterschap per giro
- Je betaalt € 63,- reiskostenvergoeding per giro
- Je krijgt € 2.000,- voor de woonruimtes, ontvangst per giro
- Je verkoopt een stoeltje voor € 50,- ontvangst contant

Maart 2006:

- Je koopt voor € 25,- papier contant
- Je koopt voor € 6,- spijkers contant
- Je plaatst voor € 100,- een advertentie en betaalt per giro
- Je krijgt € 2.000,- voor de woonruimtes ontvangst per giro
- Je verkoopt papier voor € 15,- ontvangst contant
- Je betaalt € 1.250,- huur per giro
- Je betaalt € 100,- waterschap per giro

Omdat het uitschrijven van de verschillende soorten inkomsten en uitgaven erg tijdrovend is, wordt er gebruikt gemaakt van nummers. Elke post krijgt een nummer en alle nummers bij elkaar heet een grootboekschema (grootboek is hetzelfde als inkomsten- of uitgavenpost).

Er worden verschillende standaard-grootboeken gebruikt. Een voorbeeld vind je in bijlage 1. Een grootboekschema kan soms ook een handig hulpmiddel zijn om te zien of iets op de balans thuishoort of in de winst- en verliesrekening.

De boekingen doe je in 'dagboeken'. Dus alle kasboekingen in het dagboek kas, alle giro boekingen in het dagboek giro. Dit kunnen echte boeken zijn, maar ook een bepaald gedeelte van je boekhoudprogramma op de computer.

Kruisposten is geld dat je van de giro of bank afhaalt om in de kas te doen, of uit de kas haalt om op de giro of bank te storten. Je gebruikt daarvoor een zogenaamde tussenrekening Kruisposten. Het geld "kruist" van het ene dagboek naar het andere dagboek. Het totaal van de balanspost kruisposten (1290) moet dus altijd nul zijn! Kruisposten zijn dus geen inkomsten of uitgaven!

Stel je haalt € 500,- van de giro en stort die in de kas, dan is de boeking als volgt:
In het giroboek:

	Debet	Credit
1290 Kruisposten	€ 500,-	
1200 Giro	<u> </u>	<u>€ 500,-</u>
	€ 500,-	€ 500,-

In het kasboek:

	Debet	Credit
1000 Kas	€ 500,-	
1290 Kruisposten	<u> </u>	<u>€ 500,-</u>
	€ 500,-	€ 500,-

HOOFDSTUK 3 DEBITEUREN EN CREDITEUREN

Als je boekhouding wat groter wordt en je hebt veel debiteuren (mensen waar je geld van moet krijgen, in jullie geval huurders/leden) en/of crediteuren (mensen waar je aan moet betalen) dan is het handig om een debiteurendagboek en/of crediteurendagboek te gebruiken.

Op het moment dat je een faktuur schrijft en verstuurt, boek je hem ook al in. Zo komt het bedrag als een 'debiteur' op de balans te staan. Dat zelfde geldt voor de huurders, voor de 1^e van de maand moeten de huren binnen komen, per de eerste van de maand is de huurder zijn/haar huur aan jou verschuldigd.

Omdat je het geld dan vaak nog niet hebt, kun je niet in het kasboek of giroboek boeken.

Je boekt de faktuur (of de aan jou verschuldigde huur) dan in het debiteurenboek. Met als rekeningnummer 1300 'debiteuren' en je maakt voor elke debiteur (huurder) een subnummer aan. Bv Jantje heeft nummer 10000 en Pietje 10001. Jantje moet iedere maand 250,- huur betalen, per de eerste van de maand boek je dat in het debiteurenboek in:

	Debet	Credit
1300 (10000)	€ 250,-	
8000 Omzet		€ 250,-

10000 is het subnummer voor Jantje. Alle facturen die je aan Jantje verstuurt boek je op dit nummer.

Pietje moet € 100,- huur betalen. Dan boek je in het debiteurenboek:

	Debet	Credit
1300 (10001)	€ 100,-	
8000 Omzet		€ 100,-

10001 is het subnummer voor Pietje.

Als Jantje vervolgens betaalt per giro, dan boek je in het giroboek:

	Debet	Credit
1200 Giro	€ 250,-	
1300 (10000)		€ 250,-

In een boekhoudprogramma boek je meestal alleen op de subnummers. Als je de balans en winst en verliesrekening opvraagt, zie je niet de verschillende subnummers, maar het totaal dat op rekening 1300 staat. Deze kun je elders per subnummer bekijken, zodat je precies weet wie hoeveel huurachterstand heeft.

De winst en verliesrekening die uit deze gegevens voortkomt is:

	Debet	Credit
8000		€ 350,-
Winst	€ 350,-	

De balans ziet er als volgt uit:

	Debet	Credit
0600 Eigen verm.		€ 350,-
1200 Giro	€ 250,-	
1300 Debiteuren	€100,-	

Voor crediteuren werkt het precies hetzelfde, maar dan credit ipv debet, andersom dus. Dit boek je in een apart Crediteurendagboek.

Opdracht 3: maak van de volgende gegevens journaalposten, een winst en verliesrekening over januari 2006 en een balans per 31 januari 2006.

Gegevens januari 2006:

Je verstuurt de volgende facturen

- faktuurnummer 24001 huur Annemarie (subnr 10000) voor € 1500,-
- faktuurnummer 24002 huur Nico (subnr 10001) voor € 600,-
- faktuurnummer 24003 huur werkruimte Annemarie (subnr 10000) voor € 150,-

Je krijgt de volgende rekeningen binnen:

- Zondagskrant (subnr 20000) voor een advertentie € 150,-
- Gemeente (subnr 20001) belasting € 250,-
- Zondagskrant (subnr 20000) voor een advertentie € 45,-

Op het giroafschrift staan de volgende gegevens:

- Ontvangst van Annemarie € 1500,-
- Betaling aan Zondagskrant van € 150,-

In het kasboekje staat het volgende:

- Ontvangst van Annemarie voor werkruimte € 150,-

Boek alle journaalposten in de volgende dagboeken:

Verkoopboek, Inkoopboek, Giroboek en Kasboek. Gebruik de volgende

grootboeknummers

0600 eigen vermogen

1000 kas

1200 giro

1300 debiteuren

1600 crediteuren

4130 gemeentelijke heffingen

4500 advertentiekosten

8000 huurinkomsten wonen

8100 huurinkomsten werken

en maak een balans per 31 januari 2006

• HOOFDSTUK 4 OVERLOPENDE AKTIVA EN PASSIVA

Als je een winst en verliesrekening maakt over een heel jaar, dan is het vaak handig als je de verschillende inkomsten en uitgaven kunt vergelijken met het jaar daarvoor. Zo kun je zien of je ergens op moet bezuinigen of hoe het komt dat de winst zoveel hoger is dan het jaar daarvoor.

Als je de huur aan de wbg van de maand december te laat betaalt en hij wordt pas afgeschreven in januari van het jaar erop, dan kun je de huurkosten niet goed meer vergelijken met die van het jaar daarvoor. Je hebt dan het ene jaar 12x betaald en het jaar daarop maar 11x.

Om toch de boel te kunnen vergelijken, kun je een memoriaalpost maken.

Memoriaalboekingen zijn boekingen die je niet in een van de bestaande dagboeken kunt doen en die je daarom doet in het dagboek 'memoriaal' (=geheugensteuntje). Het zijn dus boekingen waar op dat moment geen geld binnen komt of uitgaat.

De boeking van die ene maand huur wordt dan:

	Debet	Credit
4100 huur	€ 1250,-	
1690 Nog te betalen		€ 1250,-

En het jaar erop, als de afschrijving van de huur van de maand december via de giro komt, dan boek je in het giroboek:

	Debet	Credit
1690 Nog te betalen	€ 1250,-	
1200 Giro		€ 1250,-

Zo voorkom je ook dat je het jaar daarna, 13 maanden huur boekt.

Op de balans komt dan een post 'Nog te betalen' (of overlopende passiva).

Hetzelfde verhaal geldt voor de volgende overlopende aktiva of passiva:

- inkomsten die je nog moet ontvangen (als ze al niet als debiteuren geboekt zijn)
- uitgaven die je alvast voor het komende jaar gedaan hebt (vooruitbetaald)
- inkomsten die je alvast ontvangen hebt, maar die betrekking hebben op het jaar dat nog moet komen (bijvoorbeeld vooruitontvangen huur van leden).

OPDRACHT 4

Maak memoriaal journaalposten per 31 december 2005 van de volgende gegevens:

- Er moet nog € 100,- aan gas water en licht over de maand december betaald worden.
- Het abonnement van een tijdschrift voor 2006 is in december al afgeschreven en geboekt op 4750 vakliteratuur. Het gaat om een bedrag van € 45,-
- De glasverzekering is in september betaald en loopt van 1 oktober 2005 tm 30 september 2006. Het gehele bedrag van € 800,- is geboekt op 4770 verzekeringen.
- De huurinkomsten voor januari zijn door een bewoner al in december overgemaakt. Het gaat om een bedrag van € 200,- en is geboekt op 8000 huurinkomsten.
- Per abuis is in november een bedrag van € 500,- aan huur betaald in plaats van € 400,-. Het bedrag is geboekt op 4100 huur.

HOOFDSTUK 5   INVESTERINGEN EN AFSCHRIJVINGEN

Als je dingen koopt die wat duurder zijn en wat langer meegaan, dan komen die niet gelijk ten laste van de winst (je boekt ze niet op de winst en verliesrekening, maar op de balans). Hierbij is stelregel dat je aankopen van boven de 450,- op de balans zet, terwijl je alles beneden de 450,- op de verlies en winstrekening zet.

Stel een computer gaat 3 jaar mee, dan schrijf je elk jaar 1/3 deel af. Dat wil zeggen: elk jaar breng je 1/3 van wat de computer gekost heeft, over van de balans naar de winst en verliesrekening. Zo worden de hoge uitgaven gespreid over de geschatte tijd dat de computer meegaat.

Bij de aankoop van de computer boek je het volgende:

	Debet	Credit
0020 investering	€ 1500,-	
1200 Giro		€ 1500,-

Aan het einde van het jaar boek je de afschrijving in het memoriaalboek:

	Debet	Credit
4800 afschrijvingskosten	€ 500,-	
0120 afschrijving		€ 500,-

Let op: *afschrijvingskosten* is wat je ten laste brengt van de winst en *afschrijving* gaat af van de boekwaarde op de balans.

De posten 0020 investering en 0120 afschrijving samen, geven de boekwaarde van de computer.

Als de computer na 3 jaar helemaal is afgeschreven en hij is kapot of verkocht, dan boek je hem helemaal af (haal je hem helemaal uit de boekhouding) via het memoriaalboek:

	Debet	Credit
0120 afschrijving	€ 1500,-	
0020 investering		€ 1500,-

Een bijkomend iets bij het afschrijven is het volgende:

Vaak heeft een investering die al helemaal is afgeschreven, toch nog wel wat waarde. Een totaal afgeschreven bureautafel kan misschien wel nog verkocht worden voor € 50,-.

Je kunt daar al rekening mee houden op het moment dat je de spullen koopt en activeert (= op de balans zet). Bij een computer is het standaard zo dat je uitgaat van een restwaarde (= wat je er nog voor kunt krijgen als ie is afgeschreven) van 10% van de inkoopprijs.

Voorbeeld: je koopt een computer van € 1500,- de restwaarde is dan € 150,- en je wilt afschrijven over 3 jaar. De afschrijving bereken je dan als volgt:

€ 1500,- - € 150,- = € 1350,- Hier ga je over afschrijven. € 1350,- : 3 = € 450,- per jaar. Na 3 jaar heb je dan € 1350,- afgeschreven en blijft een bedrag van € 150,- op de balans staan totdat je de computer verkoopt of totdat ie kapot gaat.

Als hij kapot gaat schrijf je die € 150,- alsnog af.

	Debet	Credit
4800 afschrijvingskosten	€ 150,-	
0020 investering		€ 1500,-
0120 afschrijving	<u>€ 1350,-</u>	<u> </u>
	€ 1500,-	€ 1500,-

Als je de computer verkoopt voor € 150,- schrijf je hem ook alsnog af.

Wat doe je nou als je de computer verkoopt voor 200,-. Dan heb je eigenlijk € 50,- winst want de waarde van de computer is maar € 150,-. De boeking ziet er dan als volgt uit:

	Debet	Credit
0020 investering		€ 1500,-
0120 afschrijving	€1350,-	
1200 Giro	€ 200,-	
9090 Verkoop vaste activa	<u> </u>	<u>€ 50,-</u>
	€ 1550,-	€ 1550,-

OPDRACHT 5:

Maak van de volgende gegevens journaalposten:

- Je koopt op 1 oktober 2004 een computer voor € 2000,- en betaalt per giro.
- Per 31 december 2004 boek je de afschrijving. Je schrijft de computer in 3 jaar af met een restwaarde van 10%.
- Per 31 december 2005 boek je weer de afschrijving.
- Per 31 december 2006 boek je weer de afschrijving.
- Wat is de boekwaarde van de computer per 31 december 2006?
- Je verkoopt de computer op 31 december 2006 voor € 700,- en ontvangt het geld per giro. Geef alle journaalposten voor een correct verwerking in de boekhouding en gebruik daarbij het grootboeknummer 9090 Winst op verkoop vaste activa.

Bij het boekhouden van een pandvereniging ziet het rekeningschema er vaak iets anders uit dan bijvoorbeeld het rekenschema van een bedrijf.

Je hebt bij een woonvereniging vaak met de volgende dingen te maken:

- Bewoners die elke maand een bijdrage over (moeten) maken
- Huur aan de WBVG die iedere maand betaald moet worden
- Belastingen en klein onderhoud
- Een reservering voor huurderiving
- Verenigingskosten

Bijdragen van bewoners

De inkomsten van de bewoners worden geboekt op omzet-grootboeknummers. Bv 8000 bijdrages bewoners. Als er meerdere panden zijn kun je voor elk pand een apart nummer gebruiken. Bv pand 1 op 8000, pand 2 op 8100 enz. Ook als je een scheiding tussen wonen en werken aan wil leggen kan dat op deze manier.

Als je dat perse wilt, kan je ook een dergelijke verdeling bij de kosten aanhouden. Je reserveert 4000 tm 4999 voor kosten die alle panden aangaan, 5000 tm 5099 voor de kosten van pand 1, 5100 tm 5199 voor de kosten van pand 2 enz. Ook als je een scheiding tussen wonen en werken aan wil leggen kan dat op deze manier.

Huur WBVG

Deze kan je maandelijks per de 1^e van de maand als crediteur boeken in het crediteurenboek. Je kan het ook gewoon bij de betaling boeken, maar dan moet je wel in de gaten houden dat er ook maandelijks betaald wordt. Handig is het om in een computerboekhouding hiervan vaste journaalposten te maken (zie volgende hoofdstuk), dat kan ook voor een aantal andere vaste kostenposten gelden.

Voorziening huurderiving

Als je een pand beheert zullen af en toe ruimtes leeg staan of zullen vertrekkende huurders niet hun hele huurachterstand nog betalen. Met dit soort tegenvallers hou je rekening door daarvoor ieder jaar een bedrag te reserveren. Dit wordt ook wel een voorziening genoemd, een soort reservepotje op de balans. Elk jaar boek je (minimaal) 1 tot 2 % van de huurinkomsten als kostenpost op de verlies en winstrekening, die je daarna overboekt naar die voorziening. Bij het bepalen van de hoogte van de reservering is het verstandig om te kijken naar je “ervaring” uit het verleden.

4120 Reservering huurderiving

0700 Voorziening huurderiving

Als je dan een ruimte onverhoopt leeg staat of iemand met huurschuld vertrekt en het onwaarschijnlijk is dat je het ooit nog aan je betaald wordt, dan boek het bedrag niet op 4120, maar van de voorziening 0700 af.

Het is slim om regelmatig te bekijken of bestaande voorzieningen nog wel een functie hebben. Een voorziening is namelijk niks anders dan het “oormerken” van een deel van je eigen vermogen. Vaak reserveren panden voor allerlei onzinnige kleine dingen die net zo goed jaarlijks in de verlies en winstrekening meegenomen kunnen worden. Kijk dus kritisch naar reserveringen en schaf ze af op het moment dat ze niet meer zinnig of actueel zijn.

Gebruikerslasten

Vaak is er sprake van allerlei gebruikerslasten die via de vereniging betaald worden. Dat kan variëren van Nuon tot telefoonkosten of een krantenabonnement. Als je het heel zuiver bekijkt horen deze kosten niet in de boekhouding van de pandvereniging thuis.

De vereniging heeft als vereniging immers weinig invloed op de hoogte van de gebruikerslasten (denk aan de telefoonrekening) en het zijn de gebruikers die deze lasten, los van de huur, moeten betalen. Meestal betaalt iedereen een maandelijks voorschot en wordt achteraf, aan de hand van de afrekeningen van NUON, KPN, enz., bekeken of mensen nog moeten bijbetalen of geld terug krijgen.

Soms zijn de gebruikerslasten zelfs het meest ingewikkelde deel van de boekhouding van pandverenigingen, met ingewikkelde berekeningen over individueel verbruik van NUON, telefoonkosten, enz.

Puristen zullen dus zeggen dat je voor deze lasten een aparte bankrekening en boekhouding moet opzetten. Voor grote verenigingen valt daar soms wat voor te zeggen, voor kleine verenigingen is dat vaak te veel moeite. Daarnaast kleeft er ook een groot risico aan het “buiten de boekhouding houden” van de gebruikerslasten. Dat risico is namelijk dat, zonder dat iemand het in de gaten heeft, achteraf pas blijkt dat een bewoner een grote achterstand heeft bij het betalen van voorschotten voor gebruikerslasten. Of de NUON-afrekening blijkt honderden euro's hoger dan eerst ingeschat. Als er dan bewonerswisselingen hebben plaats gevonden, wordt het erg lastig om achteraf dat geld nog te innen. Uiteindelijk is het dan vaak toch de pandvereniging die er voor opdraait. Er valt dus ook veel te zeggen voor het integreren van de gebruikerslasten in de boekhouding van de vereniging, mits de gebruikerslasten maar duidelijk gescheiden worden van de echte verenigingslasten.

Hiervoor hebben we dus op de balans de posten 1500 t/m 1590 aangehouden. De diverse gebruikerslasten worden geboekt op 1500 t/m 1570. De post 1580 is een maandelijks reservering voor (tegenvallende) gebruikerslasten (bv 1 tot 5 euro per persoon per maand, afhankelijk van hoeveel gebruikerslasten via de vereniging lopen (en daarmee hoeveel risico de vereniging loopt). Hieruit kan je een reserve opbouwen om tegenvallers op te vangen. Aan het eind van het jaar boek je die naar de voorziening gebruikerslasten (710).

Op 1590 boek je de maandelijks bijdrage aan gebruikerslasten van de huurders (hun voorschot) en de afrekening.

Tussenrekeningen

Iets wat we nog niet behandeld hebben zijn de zogenaamde tussenrekeningen, dit zijn de 2000-rekeningen.

Deze rekeningen zijn bedoeld om boekhoudkundige “problemen” op te lossen, met name in een computerboekhouding.

Deze rekeningen zul je dus hopelijk weinig nodig hebben, maar af en toe zijn het handige of onontbeerlijke posten. Gebruik ze echter alleen als je er zeker van bent dat je weet wat je doet. De meeste mensen laten de posten splitsen en tegenrekening financieel aan boekhouders over omdat het behoorlijk abstract en ingewikkeld kan zijn om deze posten te gebruiken.

2090 Vraagposten

Deze post mag je naar hartelust gebruiken. Boek hierop wat je niet weet of waar je nog achteraan moet. Het is dus bedoeld als een “geheugensteuntje” of “hier moet ik nog naar kijken”.

Voorbeelden:

Een bedrag wordt afgeschreven van de giro, maar je weet niet waarvoor of de factuur mist > boeken op 2090.

Iemand betaalt opeens veel te veel huur. Je weet niet of dat zo bedoeld is (bijvoorbeeld vooruitbetaling i.v.m. vakantie) of een vergissing en wil diegene er op aanspreken > boeken op 2090.

Er komt een rekening binnen van een onderhoudsbedrijf en je weet niet of dat door jullie of de WBVG betaald moet worden > boeken op 2090.

Vraagposten wordt zo een overzichtelijk lijstje van wat je nog moet uitzoeken.

Als je weet hoe het zit kan je vervolgens het bedrag op de juiste manier boeken.

2000 Splitsen

Deze post gebruik je als je een bedrag wil splitsen tussen bepaalde kosten of inkomsten-posten.

Stel: Je hebt voor 50,- op het WBVG-kantoor de notulen van de vereniging gekopieerd en de WBVG beheerskosten voor je pand zijn 2000,-. Van de WBVG krijg je dus een factuur van 2050,- met 2 kostenposten daarop: 4110 en 4300. Die wil je wel op de goede plaats boeken.

Je boekt dan de factuur in het crediteurenboek, met tegenrekening 2000.

	Debet	Credit
1600		€ 2050,-
2000	€ 2050,-	

De computer snapt dan dat dit bedrag nog “opgesplitst” moet worden tussen kostenposten, je krijgt dus nog 2 boekingen

4110	€ 2000,-	
2000		€ 2050,-
4300	€ 50,-	
2000		€ 50,-

2000 moet net als kruisposten **altijd 0** zijn nadat je geboekt hebt. Wat je er op boekt moet altijd “doorgeboekt” naar andere rekeningen. Controleer dit na elke boeking!

2010 Tussenrekening financieel

Deze rekening gebruik je ook als je bedragen moet splitsen, maar dan buiten het debiteuren of crediteurenboek. Als bijvoorbeeld een huurder een maand te weinig huur heeft betaald, maar de maand daarna te veel, kan je 2010 gebruiken om in het memoriaalboek dit “recht” te boeken.

Terug naar het eerdere voorbeeld van Jantje die huur moest betalen:

	Debet	Credit
januari		
1300 (10000)	€ 250,-	
8000 Omzet		€ 250,-

Jantje is dit keer echter stout en betaalt niet de hele huur per giro maar maar 240,-, dan boek je in het giroboek:

	Debet	Credit
1200 Giro	€ 240,-	
1300 (10000)		€ 240,-

Omdat je de boekhouding regelmatig doet had je dit onmiddellijk door, geef je Jantje op z'n flikker en volgende maand betaalt hij een tientje meer:

	Debet	Credit
februari		
1300 (10000)	€ 250,-	
8000 Omzet		€ 250,-

De boeking als het geld binnen komt:

	Debet	Credit
1200 Giro	€ 260,-	
1300 (10000)		€ 260,-

Het grappige is dat als je nu naar de huurachterstand van Jantje kijkt, hij mooi op 0 staat. Er staan echter nog 2 regels in de boekhouding open:

	Debet	Credit
januari		
1300 (10000)	€ 10,-	
februari		
1300 (10000)		€ 10,-

Om deze regels kwijt te raken boek je in het memoriaalboek:

	Debet	Credit
januari		
1300 (10000)		€ 10,-
2010	€ 10,-	
februari		
1300 (10000)	€ 10,-	
2010		€ 10,-

2010 moet net als kruisposten **altijd 0** zijn nadat je geboekt hebt. Wat je er op boekt moet altijd "doorgeboekt" naar andere rekeningen. Controleer dit na elke boeking!

HOOFDSTUK 7 COMPUTERBOEKHOUDEN

Er bestaan veel boekhoudprogramma's. Ze werken allemaal anders, maar in principe komt het op hetzelfde neer.

Er zit een grootboekschema in (of dat moet je zelf aanmaken) en je kunt boekingen invoeren.

Eerst kies je in welk dagboek je gaat boeken: kas, giro, bank, debiteuren, crediteuren, memoriaal en dan voer je de boekingen/journaalposten in.

Met een druk op de knop kun je via het programma snel een winst- en verliesrekening en balans te voorschijn toveren. Ook is het natuurlijk mogelijk om per grootboekrekening te zien wat je er allemaal op geboekt hebt. Zo kun je eventuele fouten opsporen en verbeteren.

Bij het boeken in het dagboek kas en giro/bank staat vaak het huidige saldo op het scherm. Door dit te vergelijken met je saldo van je kas, of op je afschrift van de giro kun je zien of je niet ergens een boeking vergeten bent.

Vaste journaalposten

Vaak is er in een boekhoudprogramma de mogelijkheid om vaste journaalposten te maken. Dat zijn journaalposten die elke maand terugkomen en ook elke maand hetzelfde zijn. In het geval van de woonvereniging kun je bijvoorbeeld elke bewoner als debiteur aanmaken en van elke debiteur een vaste journaalpost die je elke maand doorboekt. (vaak met een druk op de knop in een boekhoudprogramma)

Zo krijg je de volgende boekingen:

	Debet €	Credit €
1300 (10000) 8000 Huurinkomsten	150,-	150,-
1300 (10001) 8000 Huurinkomsten	150,-	150,-
1300 (10002) 8000 Huurinkomsten	150,-	150,-

enzovoorts,

Het voordeel van de bewoners als debiteuren inboeken is dat je dan via 'openstaande debiteuren' direkt kunt zien wie hoeveel huurachterstand heeft.

Grootste voordeel is wel dat je niet iedere maand de vaste journaalposten allemaal opnieuw hoeft te boeken, wat veel werk scheelt. Alleen als de bedragen van de huren gewijzigd worden of er een huurder vertrekt of een nieuwe huurder komt, moet je hier iets wijzigen.

BIJLAGE 1 GROOTBOEKSCHEMA

Grootboekrekeningen bestaan vaak uit 4 cijfers. Een grove indeling van de grootboekrekeningen ziet er als volgt uit:

0001 tot en met 3999 zijn balansposten

- 00.. zijn vaste activa
- 10.. zijn de financiële rekeningen
- 13.. zijn debiteuren en overlopende activa
- 15.. zijn inkomsten en uitgaven gebruikerslasten
- 16.. zijn crediteuren en overlopende passiva
- 20.. zijn de tussenrekeningen

4000 tot en met 9999 zijn posten van de verlies en winstrekening of resultatenrekening.

- 41.. zijn huisvestingskosten
- 42.. zijn de activiteitenkosten
- 43.. zijn kantoorkosten
- 44.. zijn vervoerskosten
- 45.. zijn verkoopkosten
- 46.. zijn financiële kosten
- 47.. zijn algemene kosten
- 5... zijn eventuele specificaties per pand of bv vleugel
- 8... zijn de omzetrekeningen
- 9... zijn bijzondere baten en lasten

Dit overzicht wijkt enigszins af van de normale indeling, omdat sommige posten voor de panden niet nodig zijn en andere posten juist weer wel nodig zijn. Zo hebben we een aantal posten verwijderd (bijvoorbeeld personeelskosten en btw), en een aantal posten toegevoegd (bijvoorbeeld gebruikerslasten).

Natuurlijk kun je ook zelf nummers verzinnen, maar het is handig om ze binnen bovenstaand systeem te laten vallen.

Het grootboekschema op de volgende pagina is een verdere uitwerking hiervan, specifiek gericht op WBVG-panden.

Balansgrootboekrekeningen

20 Inventaris
120 Afschrijving inventaris

600 Eigen vermogen
690 Resultaat vorig jaar

700 Voorziening huurderwing
710 Voorziening gebruikerslasten

800 Leningen uitgegeven

1000 Kas
1100 Bank
1200 Giro
1290 Kruisposten

1300 Debiteuren
1390 Nog te ontvangen bedragen
1380 Borg aan WBVG
1395 Vooruitbetaalde bedragen

1500 Nuon
1510 Water
1520 Kabel
1530 Internet
1540 Telefoon
1550 Inboedelverzekering
1560 Krant
1570 Diverse gebruikerslasten
1580 Reservering gebruikerslasten
1590 Vergoeding gebruikerslasten

1600 Crediteuren
1680 Borg van huurders
1690 Nog te betalen bedragen
1695 Vooruitontvangen bedragen

1800 Leningen inkomend

2000 Splitsen
2010 Tussenrekening
2090 Vraagposten

Winst- en verliesgrootboekrekeningen

4100 Huur WBVG
4110 Beheerskosten WBVG
4120 Reservering huurderwing
4130 Gemeentelijke heffingen
4140 Waterschap
4150 Brandonderhoud
4160 Verwarmingonderhoud
4170 Schoorsteenvegen
4180 Klein en mutatieonderhoud
4190 Overige huisvestingskosten

4200 Activiteitenkosten

4300 Kantoorkosten
4304 Kleine inventaris
4350 Kontributies
4390 Overige kantoorkosten

4400 Autokostenvergoeding
4490 Openbaar vervoer

4500 Advertentie/reclamekosten
4530 Representatiekosten

4600 Bankkosten
4610 Rentekosten
4661 Verschillen

4730 Administratiekosten
4750 Vakliteratuur
4770 Glasverzekering
4775 WA-verzekering
4790 Diverse algemene kosten

4800 Afschrijvingskosten

5000 Splitsing per pand

8000 Huurinkomsten wonen
8100 Huurinkomsten werken

9050 Renteinkomsten
9090 Diverse baten en lasten
9995 Resultaat

BIJLAGE 2: UITWERKINGEN OPDRACHTEN

Opdracht 1:

<i>Journalposten</i>	Debet €	Credit €
Kantoorartikelen Kas	7,50	7,50
Kantoorartikelen Kas	5,-	5,-
Huur Giro	250,-	250,-
Waterschap Giro	100,-	100,-
Klein onderhoud Kas Giro	150,-	50,- 100,-
Giro Huurinkomsten	1000,-	1000,-
Kas Huurinkomsten	70,-	<u>70,-</u>
Totaal	1582,50	1582,50

Winst- en verliesrekening van januari 2006:

	Debet €	Credit €
Huur	250,-	
Waterschap	100,-	
Klein onderhoud	150,-	
Kantoorart	12,50	
Huurinkomsten		1070,-
Winst	<u>557,50</u>	
	1070,-	<u>1070,-</u>

Balans per 31 januari 2006:

	Debet €		Credit €
Kas	7,50	Eigen vermogen	557,50
Giro	<u>550,-</u>		<u>557,50</u>
	557,50		

Opdracht 2*Journaalposten februari 2006*

	Debet €	Credit €
Klein onderhoud Kas	10,-	10,-
Klein onderhoud Kas	12,50	12,50
Klein onderhoud Giro	200,-	200,-
Kantoorartikelen Kas	7,50	7,50
Huur Giro	1.250,-	1.250,-
Waterschap Giro	100,-	100,-
Reiskostenvergoeding Giro	63,-	63,-
Giro Huurinkomsten	2.000,-	2.000,-
Kas Diverse baten/lasten	50,-	50,-
	<u>3.693,-</u>	<u>3.693,-</u>

Winst- en verliesrekening februari 2006

	Debet €	Credit €
Huur	1.250,-	
Waterschap	100,-	
Klein onderhoud	222,50	
Kantoorartikelen	7,50	
Reiskosten	63,-	
Huurinkomsten		2.000,-
Diverse baten/lasten		50,-
Winst	<u>407,-</u>	<u>-</u>
	<u>2.050,-</u>	<u>2.050,-</u>

Balans per 28 februari 2006

	Debet €		Credit €
Kas	20,-	Eigen vermogen	407,-
Giro	<u>387,-</u>		
	407,-		<u>407,-</u>

Journalposten maart 2006:

	Debet €	Credit €
Kantoorartikelen	25,-	
Kas		25,-
Klein onderhoud	6,-	
Kas		6,-
Advertentiekosten	100,-	
Giro		100,-
Giro	2.000,-	
Huurinkomsten		2.000,-
Kas	15,-	
Diverse baten/lasten		15,-
Huur	1.250,-	
Giro		1.250,-
Waterschap	100,-	
Giro		<u>100,-</u>
	<u>3.496,-</u>	<u>3.496,-</u>

Winst- en verliesrekening maart 2006:

	Debet €	Credit €
Huur	250,-	
Waterschap	100,-	
Kantoorkosten	25,-	
Klein onderhoud	6,-	
Advertentiekosten	100,-	
Huurinkomsten		2.000,-
Diverse baten en lasten		15,-
Winst	<u>534,-</u>	
	2.015,-	<u>2.015,-</u>

Balans per 31 maart 2006:

	Debet €		Credit €
Kas	4,-	Eigen vermogen	941,-
Giro	<u>937,-</u>		
	941,-		<u>941,-</u>

Opdracht 3*Journalposten januari 2006*

	Debet €	Credit €
<i>Verkoopboek</i>		
1300 (10000)	1500,-	
8000 huurinkomsten		1500,-
1300 (10001)	600,-	
8000 huurinkomsten		600,-
1300 (10000)	150,-	
8000 huurinkomsten		<u>150,-</u>
	2250,-	2250,-
<i>Inkoopboek</i>		
4500 advertentiekosten	150,-	
1600 (20000)		150,-
4130 Heffingen	250,-	
1600 (20001)		250,-
4500 Advertentiekosten	45,-	
1600 (20000)		<u>45,-</u>
	445,-	445,-
<i>Giroboek</i>		
1300 (10000)		1500,-
1600 (20000)	150,-	
1200 Giro	<u>1350,-</u>	
	1500,-	1500,-
<i>Kasboek</i>		
1300 (10000)		150,-
1000 Kas	<u>150,-</u>	
	150,-	150,-

Winst- en verliesrekening januari 2006

	Debet €	Credit €
Heffingen	250,-	
Advertentiekosten	195,-	
Huurinkomsten		2250,-
Winst	<u>1805,-</u>	
	2250,-	2250,-

Balans per 31 januari 2006

	Debet €		Credit €
1300 Debiteuren	600,-	600 Eigen vermogen	1805,-
1000 Kas	150,-	1600 Crediteuren	295,-
1200 Giro	<u>1350,-</u>		
	2100,-		<u>2100,-</u>

Opdracht 4*Journalposten december 2003*

	Debet	Credit
<i>Memoriaalboek</i>	€	€
4110 Gas water l.	100,-	
1690 Te betalen		100,-
1395 Vooruitbetaald	45,-	
4750 Vakliteratuur		45,-
1395 Vooruitbetaald	600,-	
4770 Verzekeringen		600,-
8000 Huurinkomst.	200,-	
1695 Vooruitontvangen		200,-
1390 Te ontvangen	100,-	
4100 Huur		<u>100,-</u>
	1045,-	1045,-

Opdracht 5*Journalposten oktober 2004*

	Debet	Credit
<i>Giroboek</i>	€	€
0020 Inventaris	2000,-	
1200 Giro		2000,-

Journalpost december 2004

<i>Memoriaalboek</i>		
4800 Afschrijvingsk.	150,-	
0120 Afschrijving		150,-

Journalpost december 2005

<i>Memoriaalboek</i>		
4800 Afschrijvingsk.	600,-	
0120 Afschrijving		600,-

Journalpost december 2006

<i>Memoriaalboek</i>		
4800 Afschrijvingsk.	600,-	
0120 Afschrijving		600,-

De boekwaarde per 31 december 2006 is € 650,- (2000-150-600-600)

Journalpost december 2006

<i>Giroboek</i>		
1200 Giro	700,-	
9090 Winst op verkoop vaste activa		700,-
<i>Memoriaalboek</i>		
0120 Afschrijving	1350,-	
9090 Winst op verkoop vaste activa	650,-	
0020 Inventaris		<u>2000,-</u>
Totaal	2000,-	2000,-